

ОСВІТА Й ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК КРАЇНИ

Людський капітал виконує значну роль у формуванні бази економічного розвитку і стабільності країни, впливає на розвиток суспільства в цілому. В рамках такої концепції знаходиться не менш вагомий фактор – розвиток інституту освіти та її доступність широким колам населення. На даному етапі розвитку українського суспільства необхідно приділяти пильну увагу освіти, оскільки нинішні заходи повинні бути поліпшені, щоб стати основою послідовного зростання ключових показників економічного розвитку країни.

У класичних моделях демократичних країн освіти відведена значна роль, доступ до неї намагаються дати якомога більшій кількості громадян. По-перше, освіта дозволяє розвиватися суміжним з нею інститутам – таким як мораль, виховання та ін. По-друге, якщо в країні робиться акцент на розумові здібності людей, тобто людина може реалізуватися як професіонал, то виникає не тільки ймовірність поліпшення її положення в суспільстві, а й позитивні результати від її роботи, в разі зростає її користь для суспільства і економіки.

Людина до отримання освіти може виробляти прості товари і послуги, будучи некваліфікованим робітником. А після отримання освіти – як вищої, так і середньої професійної, продуктивність її праці зростає не тільки кількісно, але і якісно. При цьому необхідно понести витрати: час і гроші на оплату освіти. Якщо з першим держава допомогти не може, то з другим справи йдуть інакше. До якісної вищої освіти в різних політико-економічних системах існує різне ставлення. У США, які є лідером за багатьма соціальними та економічними показниками, вища освіта надається виключно на платній основі, причому її вартість набагато перевищує аналогічні програми в Україні та навіть у європейських країнах.

Існування платної освіти нарівні з освітою, яка фінансується державою, має привести до зростання освіченості населення, оскільки з'являється можливість отримати вищу освіту тим, хто раніше не мав до неї доступу.

Якщо розглядати освіту як форму капіталу, потрібно відзначити наступне: інвестування в освіту дає позитивну очікувану користь в довгостроковій перспективі; знання мають як накопичувальний ефект, так і ефект старіння; освіта відноситься особисто до кожної людини і є її невідчужуваною власністю.

Накопичувальний характер знань і навичок дозволяє вибудувати оптимальну схему інвестування в цей вид капіталу протягом життя

індивіда. Оскільки освіта дозволяє створити базу, на якій вже будуватися і вдосконалюється професійна спроможність, то слід розподіляти максимальний потік інвестування саме на початкових етапах життя людини. З точки зору інвесторів потрібно приділяти більше уваги молодому поколінню, оскільки продуктивність капіталу зростає раніше і буде довше показувати необхідний результат.

Крім необхідності отримання вищої освіти для молодого покоління, з'являється необхідність її доповнення та оновлення з плином часу, оскільки відбуваються безперервні зміни у всіх сферах світової економіки. Значним внеском у розвиток може стати мобільність між видами знань і вміння застосовувати їх в різних сферах життя суспільства. Значним внеском у розвиток може стати мобільність між видами знань і вміння застосовувати їх в різних сферах життя суспільства.

У сучасному світі тенденція цифровізації економіки і впровадження інновацій в виробничий процес, а також перехід від товарної економіки до економіки сервісів і послуг отримують високі оцінки важливості для процесу модернізації та процвітання всієї держави. Істотною є нестача освітніх ресурсів і технологічних виробництв в країні, які дозволили б зробити послідовний перехід до більш сучасним стратегіям розвитку. Сьогодні Україна має менше 3% від ВВП в цифровому секторі, а в розвинених країнах цей показник становить від 5–12%; частка зайнятих в ІКТ-секторі – 1,5% від загального числа зайнятих і, відповідно, – 3,5% в розвинених країнах.

На даному етапі для реалізації концепції сталого розвитку України, необхідного для виведення економіки на якісно новий рівень, потрібно прийняття системи заходів щодо зміни поточної ситуації. Спираючись на людину як на основний капітал сучасної економіки, потрібно створити умови для накопичення і оновлення знань і навичок, зробити акцент на реалізації концепції безперервної освіти і надання рівного доступу до вищої освіти всім громадянам країни.

Так, можна змінити не тільки ставлення до освіти серед молодого покоління, а й серед роботодавців, підкреслити необхідність створення робочих місць для висококваліфікованих робітничих кадрів і залучити їх на вітчизняний ринок праці. У зв'язку з сучасними світовими тенденціями модернізації інститутів освіти і цифровізації економіки, стають очевидними недоліки існуючого положення України в порівнянні з лідерами і необхідність їх усунення для виходу на передові позиції і розвитку політичних, соціальних і економічних сфер життя суспільства.